

Morgunblaðið

19.11.194

STOFNAÐ 1913

ÚTGEFANDI: Árvakur hf., Reykjavík.
FRAMKVÆMDASTJÓRI: Haraldur Sveinsson.
RITSTJÓRAR: Matthias Johannessen,
Styrmir Gunnarsson.

KVENNALISTI Í VANDA

PAÐ ER ljóst að Kvennalistinn á við töluverðan vanda að stríða. Samkvæmt skoðanakönnunum er fylgi flokksins mun minna á höfuðborgarsvæðinu en það hefur verið og á landsbyggðinni nánast ekkert.

Í meginatriðum má skipta vanda Kvennalistans í tvennt. Annars vegar á hann við svipaðan vanda að etja og aðrir íslenskir stjórnmálauflokkar. Hópar með ólíka hágsmuni, hvort sem er vegna búsetu eða annars, ná ekki saman um stefnumótun í mikilvægum málaflokum á bord við landbúnaðarmál, sjávarútvegsmál og utanríkismál.

Hins vegar þarf Kvennalistinn nú að takast á við áþekkan vanda og þeir evrópsku stjórnmálauflokkar, sem stofnaðir hafa verið til höfuðs ríkjandi flokka- og gildakerfi, s.s. flokkrur þýskra græningja.

Líkt og Kvennalistinn voru þessir flokkar stofnaðir í kringum ákvæðin afmörkuð stefnumið, sem stórir hópar kjósenda töldu hina hefðbundnu flokka vanrækja. Í Þýskalandi og fleiri ríkjum voru það umhverfismál og virðing fyrir náttúrunni. Hér á landi var það staða kvenna í stjórnálum og það hversu erfitt uppdráttar konur áttu innan hinna hefðbundnu stjórnmálaufokka, sem varð til þess að nýtt stjórnmálafl var myndad. Stjórnmálafl sem hafði það yfirlýsta markmið að vera „grasrótarafl“ en ekki „hefðbundinn“ stjórnmálaufokkur.

Rétt eins og þýskir græningjar urðu að gera á síðari hluta níunda áratugarins verða kvennalistakonur nú að gera upp hug sinn varðandi framtíðareðli flokks síns. Á flokkurinn að fylgia raunsæsisstefnu, aðlaga sig leikreglum annarra stjórnmálaufokka og taka upp samstarf við þá? Eða á að fylgja bókstafstrúarstefnu þar sem vissulega er ekki vikið í einu né neinu frá hreinræktæðri hugmyndafræðinni en bein áhrif og völd t.d. í formi stjórnarsamstarfs eru að sama skapi útlokuð?

Það má færa sterk rök fyrir því að Kvennalistinn hafi á sínum tíma orðið þess valdandi að aðrir flokkar litu í eigin barm og reyndu að rétta hlut kvenna. Auðvitað er mikið starf óunnið í þeim efnum og ætti það raunar að vera flokkunum alvarlegt umhugsunarefni hversu hægt miðar. Að sama skapi má aftur á móti spyrja hvort Kvennalistinn muni áfram gegna forystuhlutverki í þeirri baráttu sem konur eiga fyrir höndum á stjórnmálasviðinu eða hvort hann sé hreinlega farinn að þvælast fyrir réttindabaráttu kvenna.

Kvennalistinn hefur í gegnum árin fylgt tiltölulega þróngri pólitískri stefnu og oftar en ekki verið á móti merkum framfaramálum á bord við samninginn um Evrópska efnahagssvæðið. Flokkurinn hefur til þessa heldur ekki viljað axla þá ábyrgð sem fylgir ríkisstjórnarsamstarfi.

Kvennabaráttan í þessu formi á sín takmörk. Rétt eins og með umhverfismál er ekki ávallt hægt að móta afstöðu til málá út frá sjónarmiðum „kvenfrelsísi“. Oftar en ekki fara hagsmunir og sjónarmið karla og kvenna saman. Það á ekki að vera markmið í sjálfa sér að skipta þjóðinni upp í stjórnmála- og hagsmunafylkingar eftir kynferði. Til lengri tíma litið hljóta hagsmunir kvenna að felast í því að starfa samhlíða körlum í „hefðbundnum“ stjórnmálaufokkum og hafa áhrif á stefnu peirra og störf. Varla er hagsmunum kvenna best borgið með því að vera í eilífu stjórnarandstöðuhlutverki.